

**Perspectiva Històrica del Món Contemporani en
Periodisme**

Codi: 103850
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	3	0

Professor/a de contacte

Nom: Aram Monfort Coll
Correu electrònic: Aram.Monfort@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Coneixement mínim de la llengua anglesa (i, si potser, la llengua francesa).

Una certa pràctica en l'ús de la bibliografia i l'extracció d'elements claus de les lectures i els documentals.

Un interès real pel món contemporani, sobretot la segona meitat del segle XX, que explica prou bé el present que vivim.

Objectius

Sobre els objectius de l'assignatura:

L'assignatura té com a objectiu que l'alumnat aconsegueixi uns mínims coneixements sobre els grans esdeveniments del segle XX:

Es tracta d'arribar al final de l'assignatura amb un cert domini de la cronologia i dels continguts dels grans esdeveniments presentats i explicats a classe. Això implica

- Uns mínims coneixements dels principals personatges que han marcat el segle, la seva actuació i la seva projecció pública.
- Una certa capacitat per discernir les grans línies de fons, els moviments de llarga durada que mouen el segle: des dels grans corrents polítics dominants (des dels feixismes al comunisme o socialisme real, passant per la democràcia liberal), fins les grans expressions artístiques, intel·lectuals o científiques.
- Aconseguir una mínima base de treball amb estris diferents: la bibliografia clàssica, els recursos de la xarxa, el material audiovisual, etc.

Competències

- Demostrar l'esperit crític i autocrític.
- Demostrar un coneixement adequat del món contemporani i la seva evolució històrica recent en les dimensions social, econòmica, política i cultural.

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.

Resultats d'aprenentatge

1. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
2. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
3. Explicar l'estat del món i la seva evolució històrica des d'una perspectiva adequada als diferents periodismes especialitzats vinculats.

Continguts

Continguts generals:

1. Després de la primera guerra mundial: reorganització del continent europeu i emergència de noves potències mundials (1919-1939).

- La Conferència de pau de París i els Tractats.
- El món de les democràcies: França, Gran Bretanya i Estats Units
- Els feixismes europeus: Itàlia i Alemanya (i Espanya)
- Tema de lectura: El món soviètic, de Lenin a Stalin (1917-1953).

2. El món d'entreguerres: la política internacional (1929-1939)

3. La Segona Guerra Mundial

4. La postguerra: balanç i panorama polític.

5. La guerra freda (1948-1973). Grans temes:

- De Berlín a la guerra de Corea: el Pla Marshall, el Teló d'Acer, l'Espanya franquista
- Els grans protagonistes EEUU i la URSS
- El Pròxim Orient: de la creació de l'Estat d'Israel al panarabisme
- Revolucions: Xina, Cuba, etc.
- La destrucció de la Unió Soviètica i la caiguda del Mur

Metodologia

La metodologia de l'assignatura és basa:

1. Les classes teòriques.
2. Visionat de documentals vinculats als diferents capítols de la matèria.
3. Una avaluació del conjunt, basada en exàmens i un treball.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	54	2,16	
Tipus: Supervisades			

Estudi de la matèria i lectures del programa o d'altres recomanades.	45	1,8	1, 2, 3
Tipus: Autònomes			
Redacció i elaboració del treball de l'alumne.	30	1,2	

Avaluació

Avaluació:

L'avaluació final serà el resultat de sumar tres activitats avaluadores.

1. A mitjans de trimestre es farà un examen a partir de l'anàlisi d'uns documentals. El llistat de documentals serà facilitat a l'alumnat a començaments de la docència. Aquest examen representarà el 20% de la nota final.

2. A mitjans de trimestre es farà un treball d'anàlisi sobre un document que el professor penjarà al Campus Virtual; serà la part pràctica. Aquest treball representarà el 30% de la nota final.

3. A finals de curs es farà un examen sobre continguts impartits durant el curs, ja siguin a l'aula, penjats al Campus Virtual o a través de les lectures. Aquest examen representarà el 50% de la nota final.

Recuperació: només poden fer la recuperació aquells alumnes que:

a) Havent fet els exàmens i el treball, no arribin a l'aprovat.

b) La recuperació no és per pujar nota. Només serveix perquè aquell alumnat que ho necessiti, puguin arribar a l'aprovat.

c) Per superar l'assignatura, caldrà arribar a l'aprovat sumant les tres notes (examen parcial sobre els documentals, part pràctica i examen sobre els continguts impartits durant el curs). Si la suma de totes les activitats està entre el 3'5 i el 4'9, podrà fer-se un examen de recuperació per poder superar l'assignatura.

NOTA FINAL:

Serà el resultat de la suma de les notes de l'examen parcial (20%), el treball (30%) i l'examen (50%).

En el cas d'haver de fer la recuperació, serà a partir d'un examen final sobre tot el temari impartit durant el curs.

La part pràctica podrà ser a partir de dues metodologies:

- O bé un comentari de text sobre un material original seleccionat pel professor;

- o bé l'elaboració d'un treball a partir d'un llistat tancat de temes.

En el cas de l'elaboració d'un treball, el llistat temàtic serà a partir del llistat següent (3 punts):

1. La postguerra europea: el nou mapa de 1919. Criteris, minories nacionals, noves fronteres, nous conflictes, etc.

2. El mur de Berlín: la RDA, la RFA i la caiguda (1961-1989).

3. França després de 1945: cultura i política en la IV República francesa.

4. La caça de bruixes als EEUU: el mcarthysme i la postguerra (1945-1960).

5. Maig de 1968 a Europa i EEUU.

6. Judicis contra criminals de guerra després de 1945. Justícia internacional, genocidis, etc.

7. La Xina de Mao: de 1949 a Deng Xiao Pin.
8. La guerra freda a Amèrica Llatina: dictadures i intervencionisme nordamericà.
9. La dictadura de Batista i la revolució cubana.
10. L'Estat d'Israel i el món àrab (1948-1973).
11. La descolonització africana. Panoràmica general.
12. Sudàfrica i l'apartheid: història del país i pràctiques racistes.
13. Guerres de la guerra freda: Corea, Vietnam, etc.
14. Els mons concentracionaris: els camps nazis i el Gulag soviètic.
15. L'Espanya franquista i el món: 1939-1953.
16. Jocs Olímpics i conflictes polítics. Exemples.
17. La revolució islàmica: d'Iran (1979) als taliban (2001).
18. Biografies polítiques (I). Els dictadors europeus: Hitler, Mussolini, Franco.
19. Biografies polítiques (II). El «tsar roig»: Stalin i la seva època.
20. Biografies polítiques (III). Dictadors sudamericans.
21. Biografies polítiques (IV). Dictadors africans.
22. Biografies polítiques (V). Enemics dels dictadors europeus: Winston Churchill i Charles De Gaulle.
23. Biografies polítiques (VI). Presidents nordamericans: de F.D. Roosevelt a J.F. Kennedy.
24. Biografies intel·lectuals: Albert Einstein i Sigmund Freud.
25. Pablo Picasso i l'art del segle XX.
26. La desintegració de Iugoslàvia i la guerra dels Balcans.
27. Les noves organitzacions internacionals: l'ONU i les seves agències.
28. El franquisme i la cultura catalana (1939-1975).
29. La nova música: d'Elvis Presley als Rolling Stones.
30. Els atemptats de l'11 de setembre de 2001 i els seus significats.
31. El projecte d'Unió Europea des de la segona guerra mundial fins la integració d'Espanya i Portugal (1986).
32. La conquesta del poder dels feixismes (I): Itàlia (1922).
33. La conquesta del poder dels feixismes (II): Alemanya (1933).
34. De la caiguda del Mur (1989) a la desfeta de la Unió Soviètica. Reportatge gràfic.

Una vegada triat el tema, l'alumne haurà de fer:

A) Una crònica gràfica: buscar i triar 10 imatges relacionades amb el tema, documentar-les (contingut, data, origen, autor, etc.) i comentar-les mitjançant un peu d'il·lustració que no sigui estrictament descriptiu.

B) Fer la relació de recursos bibliogràfics, hemerogràfics i audiovisuals que hi ha al sistema de biblioteques de la UAB sobre el tema escollit. Aquesta relació ha d'anar acompanyada d'una explicació prèvia de l'alumne sobre els criteris de la tria, etc.

NO AVALUABLE

L'alumnat que no s'hagi presentat a un mínim de dues proves de l'avaluació continuada serà qualificat com a "No avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació dels continguts de la matèria	100%	6	0,24	1, 2, 3
Treball de curs	20%	15	0,6	1, 2, 3

Bibliografia

GUIA BIBLIOGRÀFICA MÍNIMA DEL CURS:

L'alumne ha de conèixer la bibliografia bàsica del curs, que s'exposa a continuació. El coneixement d'aquest material bibliogràfic és fonamental per a completar, amb tota mena de detalls i informacions més precises, les classes magistrals i els continguts teòrics.

A més a més, aquestes lectures (mitjançant el comentari d'algun fragment, etc.) són presents en els dos exàmens del curs.

Lectures bàsiques:

1. De 1918 a 1939 (període d'entreguerres):

- Julián Casanova, *Europa contra Europa*, Barcelona, Ed. Crítica, 2010.
- Ramón Villares i Ángel Bahamonde, *El mundo contemporáneo. Siglos XIX y XX*, Madrid, Taurus, 2001, capítols 7-10.

2. La Segona Guerra Mundial:

- Michael Burleigh, *Combate moral. Una historia de la segunda guerra mundial*, Madrid, Taurus, 2010.

3. De 1945 a 1973 (aproximadament):

- Josep Fontana, *El siglo de la revolución. Una historia del mundo desde 1914*, Crítica, Barcelona, 2017.
- Josep Fontana, *Por el bien del imperio. Una historia del mundo desde 1945*, Pasado & Presente, Barcelona, 2011.
- Tony Judt, *Postguerra. Una historia de Europa desde 1945*, Madrid, Taurus, 2006 (primera i segona parts).
- Francisco Veiga, Enrique U. Da Cal, Ángel Duarte, *La paz simulada. Una historia de la guerra fría, 1941.1991*, Madrid, Alianza, 1997 (i edicions posteriors) (per als elements no europeus)

DOCUMENTALS:

Al llarg del curs es projectaran diversos documentals, que complementen les explicacions a classe i les lectures. Aquests documents, fonamentalment monogràfics, són molt útils per *veure* la història i comprendre qüestions més concretes i detallades que, a classe o en les lectures, queden més amagades.

La visió dels documentals és avaluada dins dels exàmens parcials (si es fan), mitjançant un parell de preguntes que fan referència als seus continguts.